

اهمیت دانش ژنتیک

در گذشته عدم دسترسی به سطح ژنتیک و ناشناخته بودن تاثیر ژنها بر عوامل محیطی با سلامت انسان، این علم را عمدتاً به مجموعه ای از سندرم ها و محاسبات احتمال آماری غیر تاثیرگذار از میزان خطر تبدیل کرده بود. با آگاهی روز افزون از تاثیر اطلاعات ژنتیکی، دانش ژنتیک به عنوان یکی از علوم زیربنایی پزشکی که به تشخیص، پیشگیری و درمان هدفمند بیماری ها به نحو موثر و تعیین کننده کمک می کند، جایگاه مشخصی در بین مولفه های اصلی سلامت و بیماری یافته است. اینک مدیریت بیماری ها بویژه بیماری های غیرواگیر بدون بکارگیری دانش ژنتیک، نمی تواند موفقیت به هنگام و کامل داشته باشد. برای موثر واقع شدن برنامه های ژنتیک باید از دانش ژنتیک اجتماعی هوشمندانه بهره گرفت تا بتوان خدمات ژنتیک را از محمله تاثیر خصوصی و به اصطلاح چند کلینیک، به سطح اجتماع با استفاده از خدمات مبتنی بر جامعه توسعه داد و آن را عادلانه توزیع کرد.

ژنتیک اجتماعی چیست؟

کاربرد مسوولانه و واقع بینانه علم ژنتیک و تکنولوژی های مرتبط در سطح جمعیت (**population**) برای بهبود سطح سلامت افراد در واقع ژنتیک اجتماعی کاربرد ژنتیک در بهداشت عمومی (**public health**) است.

اهداف برنامه ژنتیک اجتماعی

اهداف اصلی برنامه ژنتیک اجتماعی که در جهت بهبود شاخص های مهم سلامت مانند: مرگ و میر اطفال، مرگ زودرس بزرگسالان اجرا می گردد؛ عبارتند از:

- کاهش بروز
- کاهش معلولیت

برنامه های ژنتیک اجتماعی

- شناسایی موارد در معرض خطر ژنتیک در خانواده
- ارائه خدمت مشاوره ژنتیک
- ارائه خدمت تشخیص ژنتیک
- مراقبت فعال ماهانه زوجین در معرض خطر تولد فرزند مبتلا، تشخیص ژنتیک جنین و امکان ختم بارداری انتخابی جنین مبتلا
- مراقبت فعال دوره ای افراد در معرض خطر بیماری های ژنتیکی بزرگسالی
- خدمات درمانی تخصصی و فوق تخصصی برای بیماران ژنتیک در بیمارستان های منتخب برنامه

از جمله برنامه هایی که در راستای کاهش بروز و معلولیت در نظام سلامت کشور ادغام شده است؛ خدمات ژنتیک ادغام یافته هنگام ازدواج است. این خدمات از سال ۱۳۷۶ با برنامه غربالگری تالاسمی هنگام ازدواج شروع شد و

از سال ۱۳۹۷ براساس ماده ی ۷۵ قانون برنامه ششم توسعه در قالب برنامه ی غربالگری ژنتیک هنگام ازدواج در مراکز صدور گواهی سلامت ازدواج وزارت بهداشت، گسترش یافته است.

در این استراتژی؛ زوجینی که در بستر برنامه غربالگری تالاسمی به مرکز بهداشتی درمانی ویژه مشاوره ژنتیک مراجعه می نمایند، در کلاس های آموزشی زوجین پیش از ازدواج، درخصوص ضرورت های مشاوره ژنتیک آموزش می بینند و برای انجام غربالگری ژنتیک راهنمایی می شوند. سپس زوجین، توسط مراقب سلامت آموزش دیده، غربالگری ژنتیک می شوند. پس از تایید پزشک، زوجین در معرض خطر تشخیص داده شده از پرسشنامه غربالگری حین ازدواج، جهت بررسی های بیشتر و مشاوره ژنتیک راهنمایی می شوند.

شبکه بهداشت و درمان شهرستان شهریار نیز همانند سایر شبکه های بهداشت و درمان های کشور اجرای استراتژی غربالگری ژنتیک هنگام ازدواج را از مهرماه سال ۱۳۹۷ در مرکز خدمات هنگام ازدواج ساختمان شماره ۲ آغاز نمود و خدمات غربالگری ژنتیک هنگام ازدواج به تمام زوجین مراجعه کننده به مراکز خدمات هنگام ازدواج تحت پوشش شهرستان ارائه می شود. همچنین، خدمات مشاوره ژنتیک توسط پزشک دوره دیده و دارای گواهی مشاوره از وزارت بهداشت به زوجین پرخطر که تمایل دارند ارائه می شود و این زوجین تحت خدمات مراقبت ژنتیک قرار می گیرند.

نشانی مرکز خدمات هنگام ازدواج و مشاوره ژنتیک شهرستان شهریار

شهریار- بلوار رسول اکرم (ص)-خیابان شریعتی(آهنگران سابق)- ساختمان شماره ۲ شبکه بهداشت و درمان شهرستان شهریار- مرکز خدمات هنگام ازدواج و مشاوره ژنتیک

۶۵۲۸۴۹۷۸